

بررسی تاثیر الحق مشتق فعال گلوتارآلدئید- نانوکیتوزان به آنزیم ضد سرطان آسپاراژیناز بر پایداری و ویژگی‌های فیزیکوشیمیایی آنزیم

نبی الله خون میرزا^۱، محمد راضی جلالی^۲، علی شهریاری^۳، محمدرضا تابنده^{۳*}

مقاله پژوهشی

مقدمه: آنزیم آسپاراژیناز در درمان تومورهای وابسته به آسپاراژین به ویژه لنفو سارکوم و لوکمی لنفوبلاستیک حاد مورد استفاده قرار می‌گیرد. ناپایداری آنزیم سبب افزایش دفعات تزریق می‌گردد که با واکنش‌های ایمنی بالا همراه می‌باشد. هدف از مطالعه حاضر بررسی تاثیر الحق مشتق گلوتارآلدئیدی نانوکیتوزان به آسپاراژیناز بر تغییر ویژگی‌های فیزیکوشیمیایی آنزیم می‌باشد.

روش بررسی: در این تحقیق تجربی، نانوکیتوزان با استفاده از روش احیا با استیک اسید سنتز و با استفاده از میکروسکوب الکترونی و تجزیه‌گر اندازه ذرات مورد ارزیابی قرار گرفت. تولید مشتق فعال گلوتارآلدئید- نانوکیتوزان با استفاده از استیک اسید ۰.۳٪ صورت گرفت. الحق مشتق گلوتارآلدئید- نانوکیتوزان به آسپاراژیناز با نسبت‌های مولی ۱:۵، ۱:۱۰، ۱:۲۰ و ۱:۲ در حضور سدیم سیانو بوروهیدرات انجام و بهترین نسبت از نظر باقیمانده فعالیت، به منظور ارزیابی های فیزیکوشیمیایی مورد استفاده قرار گرفت. فعالیت آنزیم در دما و pH مختلف، نیمه عمر، پایداری در طول انجام و مقاومت در برابر پروتئولیز در شرایط آزمایشگاه با استفاده از نرم افزار SPSS نسخه ۱۸ و تست آماری آنالیز واریانس با اندازه‌های تکراری مورد ارزیابی قرار گرفت.

نتایج: الحق مشتق گلوتارآلدئیدی نانوکیتوزان به آنزیم سبب حفظ ۷۰ درصد فعالیت آنزیم گردید. فعالیت آنزیم کانژوگه پس از انجاماد و مجاورت با تریپسین بیشتر از آنزیم اصلی بود. دما و pH بهینه آنزیم پس از الحق با نانوکیتوزان تغییری نداشت اما فعالیت آن در طیف وسیعی از دما و pH حفظ شد.

نتیجه‌گیری: الحق آنزیم آسپاراژیناز به مشتق گلوتارآلدئید نانوکیتوزان سبب بهبود ماندگاری آنزیم گردید که می‌تواند در تولید اشکال بهینه دارو بهمنظور کاربرد های بالینی نقش داشته باشد.

واژه‌های کلیدی: آسپاراژیناز، کانژوگاسیون، نانوکیتوزان، گلوتارآلدئید، خواص فیزیکوشیمیایی

ارجاع: خون میرزا^۱، نبی الله، جلالی محمد راضی، شهریاری علی، تابنده محمد رضا. بررسی تاثیر الحق مشتق فعال گلوتارآلدئیدی نانوکیتوزان به آنزیم ضد سرطان آسپاراژیناز بر پایداری و ویژگی‌های فیزیکوشیمیایی آنزیم. مجله علمی پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد؛ ۱۳۹۹؛ ۲۸: ۸۴-۲۷۷.

۱- دانشجوی دکترا، گروه علوم درمانگاهی، دانشکده دامپزشکی، دانشگاه شهید چمران اهواز، اهواز، ایران.
۲- استاد، گروه علوم درمانگاهی، دانشکده دامپزشکی، دانشگاه شهید چمران اهواز، اهواز، ایران.
۳- دانشیار، گروه علوم پایه، بخش بیوشیمی و بیولوژی مولکولی، دانشکده دامپزشکی، دانشگاه شهید چمران اهواز، اهواز، ایران.
*(نویسنده مسئول): تلفن: ۰۹۱۷۳۰۴۹۶۰، پست الکترونیکی: m.tabandeh@scu.ac.ir، صندوق پستی: ۱۳۵۷۸۳۱۳۵۱

عملکرد آنزیم آسپاراژیناز به طور وسیعی مورد مطالعه قرار گرفته است الحاق پلیمرهای طبیعی یا سنتزی به آسپاراژیناز می‌باشد. تاکنون الحق آنزیم به پلیمرهای مختلف مانند آلبومین، دکستران، پلی اتیلن گلیکول، کیتوزان، فیبروئین ابریشم و سریسین انجام شده است که منجر به بهبود خواص فیزیکوشیمیایی آنزیم شده است (۸). برخی از اشکال کانژوگه آنزیم مانند شکل الحق شده با پلی اتیلن گلیکول تحت عنوان تجاری Pegaspargase در سال‌های گذشته به صورت تجاری نیز عرضه شده است با این حال گزارش‌هایی مبنی بر بروز التحاب شدید پانکراس، کاربرد این شکل از دارو را محدود ساخته است (۹، ۶). نکته مهم در فرآیند الحق پلیمرها به آنزیم‌ها این است که پلیمرها یا آنزیم دارای گروههای فعال محدودی هستند. از این رو جهت الحق آنزیم به پلیمرهای سنتزی یا طبیعی فعل‌سازی گروههای موجود بر روی آنزیم یا پلیمرهای مورد کاربرد ضروری می‌باشد. نوع مشتقات فعل شده تاثیر بسیار زیادی بر ساختار و متعاقباً عملکرد، فعالیت، پایداری و ایمنوتی‌سیتی آنزیم دارد (۱۰). از این رو تحقیقات به‌منظور تولید اشکال بهینه آسپاراژیناز با استفاده از ترکیبات جدید یا مشتقات شیمیایی متفاوت همچنان در حال انجام می‌باشد. کیتوزان یک پلیمر طبیعی است که در اثر داستیلاسیون کیتین در شرایط قلیایی تولید می‌شود. این پلیمر حاوی منومرهای گلوکز‌آمین، و استیل گلوکز آمین می‌باشد. کیتوزان دارای گروههای شیمیایی متعدد به‌ویژه گروههای هیدروکسیل و آمینی می‌باشد که امکان الحق آن به گروههای موجود بر روی پروتئین‌ها یا ایجاد مشتقات فعل را فراهم می‌کنند (۱۱، ۱۲). ویژگی‌های فیزیکو شیمیایی، ایمنی زایی بیولوژیک پایین، غیر سمی بودن و سازگاری زیستی کاربرد این ترکیب در سیستم‌های رهایش ژن، پیتید، دارو و واکسن و نیز مهندسی پروتئین را توسعه داده است (۱۲، ۱۱). تاکنون مطالعات محدودی در خصوص تغییر خواص فیزیکوشیمیایی آنزیم آسپاراژیناز به‌دبیل الحق با کیتوزان یا مشتقات آن انجام شده است. Qian و همکاران (۱۹۹۶) آنزیم آسپاراژیناز با مقاومت بالاتر در برابر هضم ناشی از تریپسین را با استفاده از الحق آنزیم به میکروسفرهای کیتوزان تولید کرده‌اند (۱۳).

مقدمه

آنزیم ال آسپاراژیناز (EC 3.5.11) آنزیمی با منشا باکتریایی است که هیدرولیز ال-آسپاراژین به ال-آسپارتیک اسید و آمونیوم را کاتالیز می‌کند. آنزیم دارای کاربرد بالینی از دو منبع باکتریایی اشريشیاکولاوی و اروپینیا کاروتوفورا استحصال می‌شود. آنزیم در درمان تومورهای وابسته به آسپاراژین به‌ویژه لنفو سارکوم، لوسومی لنفوبلاستیک حاد و ملانوسارکوما به‌طور گسترده مورد استفاده قرار می‌گیرد (۱). سلول‌های لوسومی به دلیل فقدان آنزیم ال آسپاراژین سنتتاز، توانایی سنتز آسپاراژین را ندارند و رشد آن‌ها وابسته با آسپاراژین موجود در سرم می‌باشد. این در حالیست که سلول‌های نرمال به‌دلیل توانایی سنتز ال آسپاراژین، به‌دبیل درمان با آسپاراژیناز کمتر تحت تاثیر قرار می‌گیرند (۲، ۳).

تحقیقات نشان داده است که درمان با ال آسپاراژیناز سبب بروز آپوپتوز در سلول‌های لوسومی به‌دبیل توقف سیکل سلولی در فاز G1 می‌شود. به‌نظر می‌رسد محصولات عملکرد ال آسپاراژیناز به‌ویژه یون آمونیوم با فسفوریلاسیون میانجی گرهای آپوپتوز در مرگ سلول‌های لوسومی نقش داشته باشند (۴). علی‌رغم کاربرد گسترده آنزیم در درمان لوسومی، منشا پروتئینی نامتجانس آنزیم سبب تحریک ایمنی میزبان، تولید IgE و بروز واکنش‌های آلرژیک در بیماران تحت درمان می‌شود. تولید آنتی بادی‌های خنثی کننده سبب کاهش نیمه عمر آنزیم از ۱۸-۲۴ به ۲/۵ ساعت می‌شود. به‌طور میانگین واکنش‌های آلرژیک در ۳۰ درصد بیماران تحت درمان مشاهده می‌شود. اختلالات کبدی، التهاب پانکراس، هیپر گلیسمی، احتلالات انعقادی و سیستم عصبی مرکزی به‌دبیل درمان با آسپاراژیناز مشاهده شده است (۵). به‌علاوه آنزیم طبیعی به‌دلیل عملکرد پروتئازهای سرمی و واکنش با آنتی بادی‌های تولید شده دارای پایداری پایینی در سرم است (۶). تکنیک‌های متعددی چون مهندسی بروتئین، تغییرات شیمیایی با استفاده از افزودنی‌ها و ایموبیلیزاسیون روش‌هایی هستند که در سال‌های گذشته به‌منظور بهبود نیمه عمر، پایداری سرمی و حذف ایمنی‌زایی آنزیم آسپاراژیناز مورد استفاده قرار گرفته‌اند (۷). یکی از روش‌هایی که در سال‌های اخیر در زمینه بهبود

مانند پایداری در دما و pH‌های مختلف، نیمه عمر محیطی، مقاومت در برابر فریز و لیوفیلیزه نمودن و هضم سرمی در شرایط آزمایشگاه می‌باشد.

روش بررسی

روش مطالعه: مطالعه حاضر یک مطالعه تجربی بهمنظور تولید شکل بهبود یافته آنزیم درمانی آسپارازیناز می‌باشد.

تولید نانوکیتوزان

کیتوزان با میانگین وزن مولکولی ۳۰ کیلودالتون و ۸.۸۵٪ داستیلاسیون (سیگما، آمریکا) با غلظت ۵ میلی‌گرم در میلی‌لیتر در اسید استیک (pH=۴) حل و به مدت ۲۵ دقیقه در دمای اتاق بر روی همزن برقی با سرعت ۱۰۰۰ دور در دقیقه قرار داده شد تا محلول یکنواخت و شفافی ایجاد شود. سپس نمونه به مدت ۵ دقیقه سونیکه شد و pH نهایی آن با افزودن سود یک مولار بر روی ۶ تنظیم شد. سپس نمونه مورد نظر با سرعت ۲۰۰۰ دور در دقیقه به مدت ۱۰ دقیقه سانتریفیوژ و محلول شفاف رویی حاوی نانوکیتوزان جدا سازی گردید (۱۹). نمونه حاوی نانو کیتوزان با استفاده از دستگاه لایوفیلایزر (Christ Alpha1-2 LD plus، آلمان) پودر و جهت ارزیابی‌های فیزیکوشیمیایی استفاده شد.

الحاق نانوکیتوزان به گلوتارآلدئید

بهمنظور الحاق گلوتارآلدئید به کیتوزان، ۱۰ میلی‌لیتر گلوتارآلدئید ۱٪ در بافر فسفات ۰/۱ مولار با ۱۰ میلی‌لیتر بافر فسفات حاوی ۱ گرم نانوکیتوزان (pH=۶) مخلوط و بهمدت ۳۰ دقیقه در دمای ۲۸°C و بر روی همزن برقی با سرعت پایین قرار داده شد. پس از زمان مذکور نمونه‌ها با استفاده از ستون‌های دیالیز NAP-5 (Healthcare، آمریکا) در بافر سدیم فسفات ۵ میلی‌مولار pH=۶ به مدت ۱ ساعت دیالیز شدند (۲۰). نمونه‌ها پس از دیالیز با استفاده از دستگاه لایوفیلایزر (Christ Alpha1-2 LD plus، آلمان) پودر و جهت ارزیابی‌های فیزیکوشیمیایی استفاده شدند.

ارزیابی فیزیکوشیمیایی نانوکیتوزان و نانوکیتوزان-گلوتارآلدئید

شكل و اندازه نانوکیتوزان و نانوکیتوزان-گلوتارآلدئید با استفاده از میکروسکوپ الکترونی گذاره (

Wan و همکاران (۲۰۱۶) با الحاق کیتوزان متصل به نانووزیکول‌های لیپیدی به آسپارازیناز افزایش نیمه عمر آنزیم، بهبود مقاومت حرارتی و کینتیک آنزیم را گزارش نموده‌اند (۱۴). Kudryashova و Sukhoverkov (۲۰۱۵) از هیبریدهای کیتوزان-پلی اتیلن گلیکول و کیتوزان-گلیکول بهمنظور بهبود خواص فیزیکوشیمیایی آنزیم استفاده نمودند و خواص بهتر آنزیم پس از الحاق به هیبرید گلیکول-کیتوزان را مشاهده نمودند (۱۵). در سال‌های اخیر تولید نانوکیتوزان به روش‌های شیمیایی و فیزیکی سبب بهبود خواص فیزیکوشیمیایی آن و توسعه روش‌های مبتنی بر کاربرد نانوکیتوزان در طراحی پروتئین و رهاسازی دارو گردیده است. نانوکیتوزان بهدلیل تراکم مولکولی بالاتر در واحد حجم دارای پایداری مکانیکی و Bahreini و همکاران (۲۰۱۴) از پوشش دهی آنزیم آسپارازیناز با استفاده از رابط تری‌پلی فسفات و روش ژلاسیون یونی بهمنظور طراحی یک سیستم رهایش دارو استفاده کرده‌اند. نتایج این تحقیق نشان دهنده عدم تغییر پایداری حرارتی آنزیم و افزایش نیمه عمر آن بوده است (۱۷). با این حال اطلاعات دیگری در خصوص کاربرد نانوکیتوزان در بهبود خواص فیزیکوشیمیایی آنزیم آسپارازیناز در دسترس نمی‌باشد.

نتایج تحقیقات مرتبط با ثبت پلیمرها به پروتئین‌ها نشان داده است که چنانچه اتصال آن‌ها به یکدیگر از طریق رابطه‌ای متعدد آلدئیدی (اتصال چند نقطه‌ای) صورت پذیرد پایداری کمپلکس پلیمر-پروتئین در برابر تغییرات ساختار فضایی ناشی از حرارت، حللاهای آلی و فریز و ذوب نمودن و آنزیم‌های هضم کننده بیشتر خواهد بود. از این رو استفاده از رابطه‌ای آلدئیدی مانند گلوتارآلدئید در الحاق پلیمرها در متعدد به آنزیم‌ها استفاده شده است و نتایج مناسبی در خصوص بهبود عملکرد آن‌ها بهدلیل داشته است (۱۸). تاکنون مطالعه‌ای که به بررسی خواص فیزیکوشیمیایی آسپارازیناز کانژوگه با نانوکیتوزان فعل شده با گلوتارآلدئید بپردازد انجام نشده است. با توجه به مطالب فوق هدف از مطالعه حاضر تولید آنزیم آسپارازیناز کانژوگه با نانوکیتوزان به کمک رابط گلوتارآلدئید و بررسی خواص فیزیکوشیمیایی آن

مورد هر نسبت آنژیم به نانوکیتوzan-گلوتارآلدئید ارزیابی و نسبتی که بیشترین فعالیت باقیمانده آنژیم نسبت به پروتئین تام در آن مشاهده شد، به عنوان نسبت مناسب انتخاب و جهت ارزیابی‌های فیزیکوشیمیایی و ایمنوژنسیتی آنژیم مورد استفاده قرار گرفت. در مطالعه حاضر نسبت ۱:۵ دارای بیشترین فعالیت باقیمانده بود و از آنژیم کانژوگه تولید شده با نسبت مذکور جهت ارزیابی‌های بعدی استفاده شد. به منظور ارزیابی باقیمانده فعالیت آنژیم، فعالیت اختصاصی آنژیم نسبت به پروتئین تام قبل و بعد از کانژوگه نمودن ارزیابی و درصد فعالیت باقیمانده از فرمول زیر محاسبه گردید.

$$\text{IY\%} = \frac{\text{At}_0 - \text{At}_t}{\text{At}_0} \times 100$$

در فرمول فوق IY درصد باقیمانده فعالیت آنژیم، At_0 فعالیت اختصاصی آنژیم قبل از کانژوگه نمودن، At_t فعالیت اختصاصی آنژیم بعد از کانژوگه نمودن می‌باشد. ارزیابی فعالیت آنژیم آسپارازینازبدين منظور ۱۰۰ میکرولیتر نمونه حاوی آنژیم به مخلوط واکنش شامل ۲۰۰ میکرولیتر بافر تریس ۰/۰۵ مولار $\text{pH}=۸/۶$ ، ۱/۷ میلی لیتر آسپارازین ۳۷ °C ۰/۰۱ مولار افزوده و به مدت ۱۰ دقیقه در دمای ۳۷°C انکوبه شد. سپس واکنش با افزودن ۱۰۰ میکرو لیتر تری کلرو استیک اسید ۱/۵ مولار متوقف گردید. ۵۰۰ میکرولیتر از مایع شفاف رویی پس از سانتریفیوژ با ۷ میلی لیتر آب و ۱ میلی لیتر معرف نسلز مخلوط و پس از ۱۰ دقیقه جذب نمونه‌ها در طول موج ۴۸۰ نانومتر در مقابل شاهد ارزیابی شد. مقدار آمونیوم آزاد شده بر اساس منحنی استاندارد آمونیوم‌سولفات (۱-۰/۲۵ میکرومول/میلی لیتر) محاسبه گردید. میزان فعالیت آنژیم که ۱ میکرومول آمونیوم در مدت ۱ دقیقه (مقداری از آنژیم که ۱ میکرومول آمونیوم در مدت ۱ دقیقه در شرایط واکنش تولید کند) محاسبه و پس از تقسیم بر میزان پروتئین نمونه‌ها بر اساس فعالیت اختصاصی گزارش گردید. اندازه گیری پروتئین با استفاده از روش برادفورد و آلبومین سرم گاوی به عنوان استاندارد انجام شد (۲۲). ارزیابی وزن مولکولی آنژیم کانژوگه به منظور تعیین وزن مولکولی آنژیمهای کانژوگه و غیر کانژوگه از روش SDS-PAGE با ژل ۱۰ درصد استفاده شد.

Philips M20 Ultra Twin (Malvern Instruments, Southborough, Amerika) مورد ارزیابی قرار گرفت. بدین منظور سوسپانسیون نانوکیتوzan یا گلوتارآلدئید-نانوکیتوzan با غلظت ۱۰۰ ppm تهیه و به مدت ۹۰ ثانیه سونیکه شدند. به منظور تهیه تصاویر میکروسکوپ الکترونی گذاره (Transmission Electron Microscopy; TEM) از نانوکیتوzan تولید شده، ۱۰ میکرولیتر از نمونه‌ها بر روی پلیت‌های پوشش داده شده با کربن قرار داده شد و به منظور خشک شدن، روی کاغذ صافی قرار گرفتند. پلیت‌ها در دستگاه میکروسکوپ الکترونی گذاره Philips CM20 ultra twin قرار گرفت و تصاویر با اعمال ولتاژ ۲۰۰ kV تهیه شدند. میانگین قطر ذرات با شمارش قطر حد اقل ۵۰ ذره با استفاده از نرم‌افزار تعیین قطر نانوذرات Paxit CCD محاسبه گردید. تصاویر با استفاده از دوربین دیجیتال تهیه شدند.

الحاق نانوکیتوzan-گلوتارآلدئید به آنژیم آسپارازیناز

در این مطالعه از آنژیم آسپارازیناز مشتق از باکتری *Erwinia carotovora* ۱۰۰۰ IU بازای ۲۵ میلی گرم (Porton Biopharma, Amerika) استفاده شد. بدین منظور آنژیم آسپارازیناز با غلظت ۵ mg/ml در سدیم فسفات بافر ۱۰۰ میلی مولار و $\text{pH}=۸$ با کیتوzan-گلوتارآلدئید به نسبت وزنی ۱:۲، ۱:۵، ۱:۱۰ و ۱:۲۰ مخلوط و به مدت ۱ ساعت در دمای ۲۸°C بر روی همزن قرار داده شد. سپس ۱۰ میکرو لیتر سدیم سیانو بوروهیدرات ۵ مولار به ازای هر یک میلی لیتر از محلول اضافه و نمونه به مدت ۳ ساعت دیگر در دمای ۲۸°C بر روی همزن قرار داده شدند. سپس نمونه‌ها به مدت یک ساعت در دمای اتاق نگهداری شدند (۲۱). به منظور حذف بقاوی واکنش نیافته نانوکیتوzan-گلوتارآلدئید نمونه نهایی به مدت یک شب با استفاده از کیسه‌های دیالیز با حداقل قطر ذرات ۱۲۴۰۰ دالتون (سیگما، Amerika) در بافر سدیم فسفات ۵ میلی مولار $\text{pH}=۶$ دیالیز شدند. سپس نمونه‌ها با استفاده از لوله‌های اولترافیلتراسیون Sartorius (Vivaspin®, Amerika) تا ۵۰ برابر تغليظ و جهت ارزیابی‌های بعدی مورد استفاده قرار گرفتند. فعالیت آنژیم کانژوگه پس از تغليظ در

ارزیابی پایداری آنزیم به دنبال انجاماد و ذوب

به منظور ارزیابی تاثیر انجاماد و ذوب نمودن بر فعالیت آنزیم کانژوگ محلول آنزیم حاوی 500 IU در میلی لیتر آنزیم در بافر فسفات در فریزر -20°C - منجمد و پس از زمان‌های $2-24$ ساعت ذوب گردید. در محلول انجاماد طبق پروتکل شرکت سازنده 50 میلی‌گرم مانیتول بازای هر یک میلی لیتر آنزیم اضافه شد. پس از زمان‌های فوق مقدار فعالیت باقیمانده آنزیم ارزیابی و زمانی که بالاترین فعالیت آنزیم در آن مشاهده شد به عنوان 100% فعالیت در نظر گرفته شد و فعالیت باقیمانده آنزیم‌ها در سایر زمان‌ها به عنوان نسبتی از 100 گزارش شدند. همه تست‌ها با سه بار تکرار انجام شدند.

تجزیه و تحلیل آماری

آنالیز آماری داده‌ها با استفاده از نرم افزار SPSS version 18 آنالیز آماری داده‌ها به صورت میانگین $\pm$ خطای معیار ارائه شدند. سطح معنی‌داری همه تست‌ها $<0.05 < P$ در نظر گرفته شد. تفاوت آماری پارامترهای مختلف در شرایط متفاوت با استفاده از آنالیز واریانس با اندازه‌های تکراری (Repeated Measure) و برای مقایسه تاثیر پارامترها بین دو شکل آنزیم از آزمون t مستقل استفاده شد.

ملاحظات اخلاقی

مطالعه حاضر توسط کمیته اخلاق در پژوهش بر روی آزمودنی‌ها و مشارکت کنندگان انسانی دانشگاه شهید چمران اهواز با کد اخلاق $EE / 97.13.3.2.25447 / scu.ac.ir$ به تایید رسیده است.

نتایج

خواص فیزیکوشیمیایی نانوکیتوزان و نانوکیتوزان- گلوتارآلدئید

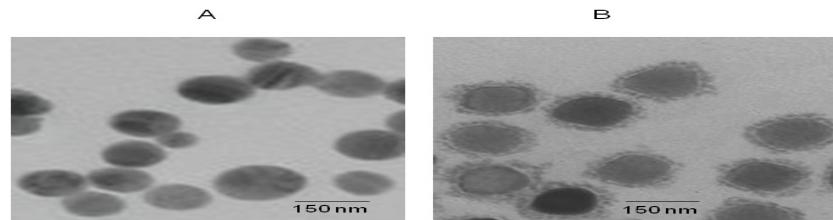
نتایج حاصل از ارزیابی مورفولوژی و توزیع ذرات نانوکیتوزان با استفاده از TEM و تجزیه گر اندازه ذرات نشان داد که توزیع اندازه ذرات از $68/4$ نانومتر تا $252/7$ نانومتر متغیر بود. میانگین قطر ذرات نانوکیتوزان $149/6$ بود (تصویر ۱A و ۱B).

ارزیابی تاثیر دما و pH بر فعالیت آنزیم کانژوگ

به منظور ارزیابی تاثیر دما، فعالیت آنزیمی مطابق روش شرح داده شده در بخش قبلی در دماهای 25 ، 35 ، 45 ، 55 و 70°C درجه سانتی‌گراد و pH ثابت $8/6$ محاسبه شد. به منظور ارزیابی تاثیر pH، فعالیت آنزیمی مطابق روش شرح داده شده در بخش قبلی در pH های 6 ، 7 ، 8 ، 9 ، 10 ، 11 درجه سانتی‌گراد مورد ارزیابی قرار گرفت. به منظور ارزیابی فعالیت آنزیم در pH و دماهای مختلف مقدار آنزیم در هر واکنش 500 IU در میلی لیتر و زمان انکوباسیون 10 دقیقه در نظر گرفته شد. به ترتیب از بافرهای سیترات 0.05 Molar جهت HEPES 0.05 Molar بافر pH 7 تا 8 و بافر تریس 0.05 Molar جهت pH 9 تا 11 استفاده شد. دما یا pH که بالاترین فعالیت آنزیم در آن مشاهده شد به عنوان 100% فعالیت در نظر گرفته شد و فعالیت آنزیم در سایر دماها و pHها به عنوان نسبتی از 100 گزارش شدند. همه تست‌ها با سه بار تکرار انجام شد.

ارزیابی نیمه عمر محیطی و پایداری در برابر هضم آنزیمی

به منظور ارزیابی پایداری آنزیم در شرایط محیطی محلول آنزیمی با فعالیت 500 IU در میلی لیتر در بافر سدیم فسفات تهیه و در دمای محیط نگهداری گردید. در زمان‌های $10-70$ ساعت پس از نگهداری در دمای محیط، باقیمانده فعالیت آنزیم‌ها ارزیابی گردید. به منظور ارزیابی پایداری آنزیم در برابر هضم آنزیمی، مقدار 500 IU در میلی لیتر از آنزیم با 0.5 Molar میلی لیتر آنزیم تریپسین با فعالیت 50 IU/ml در بافر فسفات تازه pH=7/6 مخلوط و در زمان‌های $5-30$ دقیقه باقیمانده فعالیت آنزیم ارزیابی گردید. زمانی که بالاترین فعالیت آنزیم در آن مشاهده شد به عنوان 100% فعالیت در نظر گرفته شد و فعالیت باقیمانده آنزیم‌ها در سایر زمان‌ها به عنوان نسبتی از 100 گزارش شدند. همه تست‌ها با سه بار تکرار انجام شدند.

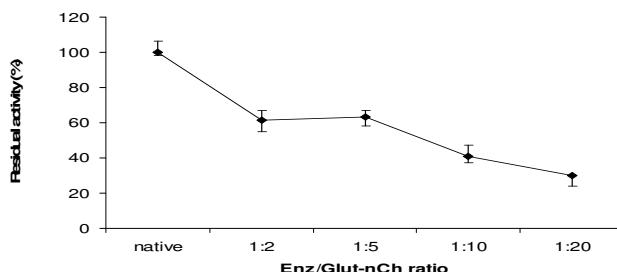

تصویر ۱. تصویر TEM نانوکیتوزان (A) و نانوکیتوزان-گلوتارآلدئید (B). میانگین قطر ذرات با شمارش قطر حد اقل ۵۰ ذره با استفاده از نرم افزار تعیین قطر نانوذرات Paxit محاسبه گردید. توزیع اندازه ذرات از ۲۵۲/۷ نانومتر تا ۶۸/۴ نانومتر با ۱۴۹/۶ بود.

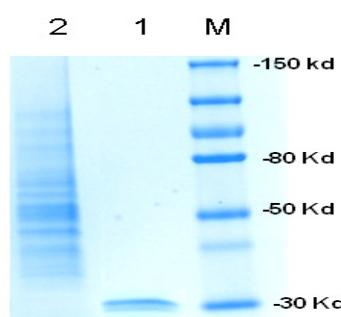
شد آنزیم به دست آمده از این نسبت به عنوان نمونه مناسب انتخاب و جهت ارزیابی‌های فیزیکوشیمیابی استفاده شد. به منظور تعیین وزن مولکولی آنزیم کانژوگه نسبت به آنزیم غیر کانژوگه از SDS-PAGE ۱۰٪ درصد استفاده شد. نتایج مربوط به SDS-PAGE نشان دهنده تشکیل باندهایی با وزن مولکولی بالا به دنبال الحق نانوکیتوزان به آنزیم بود (تصویر ۲).

الحق نانوکیتوزان-گلوتارآلدئید به آنزیم آسپاراژیناز

در این مطالعه از نسبت‌های متفاوت آنزیم به نانوکیتوزان-گلوتارآلدئید در فرآیند الحق استفاده شد. نتایج حاصل از ارزیابی فعالیت باقیمانده آنزیم در نسبت‌های ۱:۲، ۱:۵، ۱:۱۰ و ۱:۲۰ در تصویر ۱ نشان داده شده است. با توجه به اینکه در نسبت ۱:۵ بیشترین فعالیت باقیمانده آنزیم (۷۶/۴٪) مشاهده

تصویر ۳: فعالیت باقیمانده آنزیم آسپاراژیناز (IU/ml) پس از الحق به نانوکیتوزان-گلوتارآلدئید در نسبت‌های مختلف آنزیم/نانوکیتوزان. بیشترین فعالیت آنزیم در نسبت ۱:۵ مشاهده شد و از این نسبت جهت ارزیابی‌های فیزیکوشیمیابی استفاده شد.

تصویر ۴: آنالیز وزن مولکولی آنزیم آسپاراژیناز طبیعی (ردیف ۱) (۳۰ کیلو Dalton) و آنزیم الحق شده با نانوکیتوزان با نسبت ۱:۵ (ردیف ۲) با استفاده از SDS-PAGE ۱۰٪ و رنگ آمیزی کوماسی آبی. تشکیل اسمیر نشانده‌نده الحق نانوکیتوزان به آنزیم و تشکیل پروتئین با وزن مولکولی متفاوت می‌باشد.

الحق نانوکیتوزان به آنزیم آسپاراژیناز سبب افزایش پایداری آنزیم در دماهای مختلف شد. آنزیم کانژوگه در محدوده دماهای وسیع تری (۳۵ تا ۵۵) فعالیت بالایی را نشان داد به

نتایج تاثیر دما و pH بر فعالیت آنزیم کانژوگه

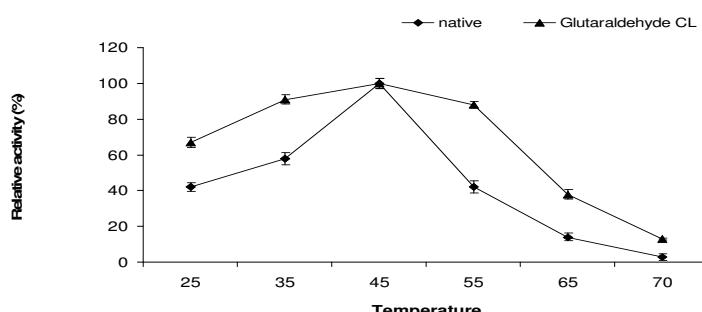
نتایج تحقیق حاضر نشان دهنده بیشترین فعالیت آنزیم کانژوگه و غیر کانژوگه در دمای ۴۵ درجه سانتی گراد بود.

ترتیب ۲۰ و ۵۰ ساعت بود (تصویر ۵). نتایج ارزیابی پایداری آنزیم در برابر هضم ناشی از تریپسین نشان داد که نیمه عمر آنزیم‌های طبیعی و کانژوگه در محیط حاوی تریپسین به ترتیب ۱۰ و ۲۵ دقیقه بود (تصویر ۶).

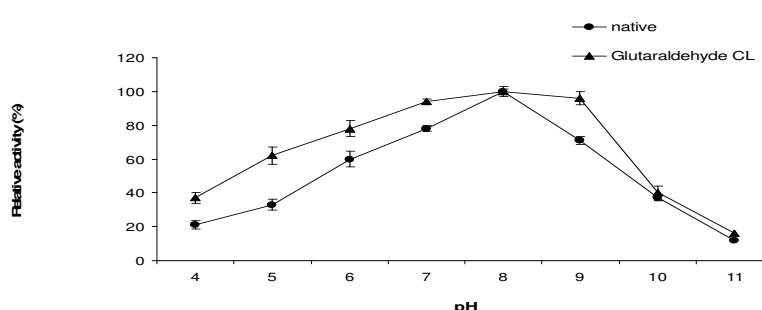
نتایج پایداری آنزیم به دنبال انجاماد و ذوب بهمنظور ارزیابی تاثیر ذوب و انجاماد بر فعالیت آنزیم کانژوگه، آنزیم در بافر فسفات منجمد و پس از ۲۴ ساعت انجاماد فعالیت آن نسبت به آنزیم طبیعی منجمد شده مقایسه گردید. نتایج نشان داد که آنزیم کانژوگه نسبت به آنزیم طبیعی در برابر انجاماد مقاومت بیشتری نشان داد به طوری که ۱۲ ساعت پس از انجاماد فعالیت آنزیم طبیعی به ۵۰ درصد رسید اما فعالیت آنزیم کانژوگه بیش از ۷۰ درصد بود (تصویر ۷).

طوری که آنزیم کانژوگه در دمای ۵۵ درجه سانتی‌گراد ۸۰ درصد بالاترین فعالیت آنزیم را حفظ نمود در حالی که آنزیم غیرکنژوگه ۴۰ درصد بیشترین فعالیت آنزیم را در دمای ۵۵ درجه سانتی‌گراد نشان داد (تصویر ۳). نتایج ارزیابی فعالیت آنزیم‌های کانژوگه و غیرکنژوگه در pHهای مختلف (۴-۱۱) نشان داد که بهینه فعالیت آنزیم‌ها در pH ۸ بود. آنزیم کانژوگه در طیف وسیع تری از pH ۷-۹ (۷-۹) فعال تر بود به طوری که ۸۰ درصد فعالیت آنزیم کانژوگه در pH ۷-۹ حفظ شد (تصویر ۴).

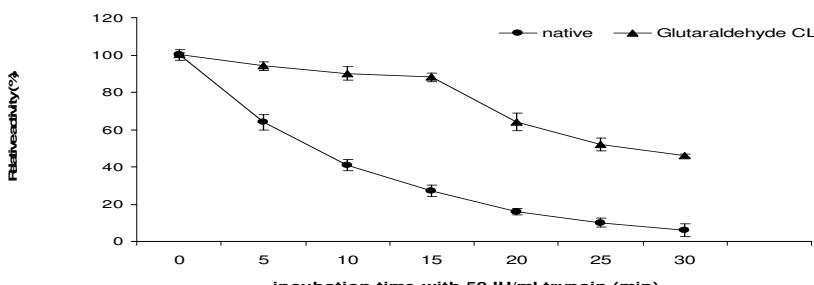
نتایج نیمه عمر و هضم آنزیمی آنزیم کانژوگه
بهمنظور ارزیابی نیمه عمر محیطی، آنزیم‌ها به مدت ۱۰ تا ۷۰ ساعت در دمای محیط نگهداری و فعالیت آن‌ها ارزیابی شد. نتایج نشان داد که نیمه عمر آنزیم‌های طبیعی و کانژوگه به

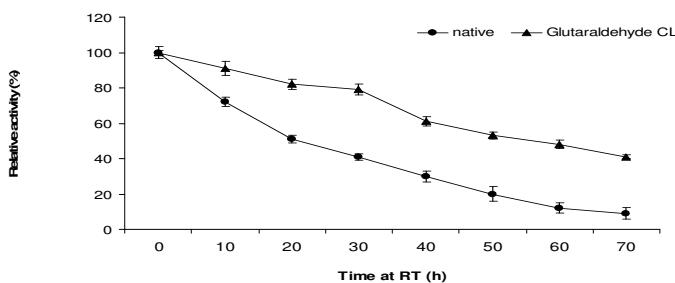
تصویر ۳: ارزیابی فعالیت آنزیم طبیعی و آنزیم کانژوگه با نانوکیتوزان-گلوتارآلدئید (IU/ml) در دماهای مختلف. بالاترین فعالیت مشاهده شده با عدد ۱۰۰ و فعالیت در سایر دماها به صورت نسبتی از ۱۰۰ بیان شده است. اندازه گیری‌ها با سه تکرار انجام شده است.

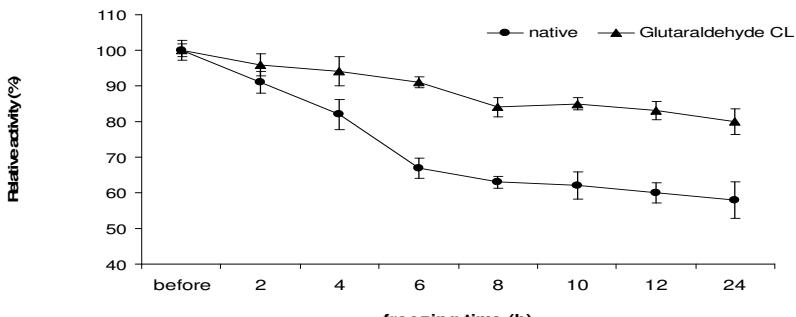
تصویر ۴: ارزیابی فعالیت آنزیم طبیعی و آنزیم کانژوگه با نانوکیتوزان-گلوتارآلدئید (IU/ml) در pH مختلف. بالاترین فعالیت مشاهده شده با عدد ۱۰۰ و فعالیت در سایر دماها به صورت نسبتی از ۱۰۰ بیان شده است. اندازه گیری‌ها با سه تکرار انجام شده است.

تصویر۵: ارزیابی نیمه عمر (پایداری محیطی) آنزیم طبیعی و آنزیم کانژوگه با نانوکیتوzan-گلوتارآلدئید (IU/ml) پس از انکوباسیون در دمای محیط به مدت ۱۰ تا ۷۰ ساعت. بالاترین فعالیت مشاهده شده با عدد ۱۰۰ و فعالیت در سایر دمایاها بصورت نسبتی از ۱۰۰ بیان شده است. اندازه گیری ها با سه تکرار انجام شده است.

تصویر۶: ارزیابی پایداری آنزیم طبیعی و آنزیم کانژوگه با نانوکیتوzan-گلوتارآلدئید (IU/ml) پس از انکوباسیون در حضور تریپسین به مدت ۵ تا ۳۰ دقیقه. بالاترین فعالیت مشاهده شده با عدد ۱۰۰ و فعالیت در سایر دمایاها بصورت نسبتی از ۱۰۰ بیان شده است. اندازه گیری ها با سه تکرار انجام شده است.

تصویر۷: ارزیابی پایداری آنزیم طبیعی و آنزیم کانژوگه با نانوکیتوzan-گلوتارآلدئید (IU/ml) پس از انجماد به مدت ۲ تا ۲۴ ساعت و رفع انجماد در دمای محیط. بالاترین فعالیت مشاهده شده با عدد ۱۰۰ و فعالیت در سایر دمایاها بصورت نسبتی از ۱۰۰ بیان شده است. اندازه گیری ها با سه تکرار انجام شده است.

در شرایط غیر بهینه دارد (۱۱). در مطالعه حاضر پایداری و خواص فیزیکوشیمیایی آنزیم آسپاراژیناز پس از الحق آن به نانوکیتوzan به واسطه گروههای گلوتارآلدئید ثبت شده بر سطح نانوکیتوzan مورد ارزیابی قرار گرفت. در این مطالعه به منظور الحق نانوکیتوzan به آنزیم آسپاراژیناز از رابط گلوتارآلدئید استفاده شد. ساختار نانوکیتوzan به گونهای است که حاوی گروههای آمینی متعدد میباشد و ثبت گلوتارآلدئید بر روی نانوکیتوzan به ایجاد جایگاههای اتصالی مناسب برای

بحث

در سالهای اخیر استفاده از فناوریهای مبتنی بر نانو به منظور تولید فرآوردهای پروتئینی ثبت شده با نانو مواد توسعه چشمگیری یافته است. ثبت نانو پلیمرها بر روی آنزیمها منجر به بهبود پایداری آنزیمها در برابر دما و pH و شرایط نگهداری غیر بهینه شده است. با این حال فرآینده الحق این نانو پلیمرها به آنزیمها و نوع ساختار شیمیایی آنها تاثیر قابل توجهی بر خصوصیات فیزیکوشیمیایی و پایداری آنزیمها

احتمال تخریب ساختار سه بعدی آنژیم را افزایش می دهد. با توجه به مطالب فوق تولید آسپاراژیناز کانژوگه با نانوکیتوزان- گلوتارآلدئید با نسبت آنژیم به نانوکیتوزان ۱:۵ در pH=۶ توصیه می شود. نتایج SDS-PAGE نشان دهنده تشکیل باندهای پروتئینی در محدوده وزنی ۴۰ تا ۱۵۰ کیلو دالتون بود. این یافته به همراه حذف باند پروتئینی مربوط به آنژیم طبیعی با وزن مولکولی تقریبی ۳۰ کیلو دالتون نشان دهنده اتصال تعداد متغیری از گروههای نانوکیتوزان به آنژیم و کاهش تحرک الکتروفورتیک آنژیم کانژوگه بر روی ژل می باشد.

نتایج ارزیابی فعالیت آنژیم در دمایا و pHهای مختلف نشان داد که بهینه فعالیت آنژیم در دمای ۴۵°C و pH=۸ بود. با این حال آنژیم کانژوگه در محدوده دما و pH وسیع تری نسبت به آنژیم غیرکانژوگه فعالیت داشت. آنژیم کانژوگه در pH ۷ و ۹ بیش از ۸۰ درصد نسبت به شرایط بهینه فعالیت داشت در حالی که فعالیت آنژیم طبیعی در دو pH مذکور کمتر از ۷۰ درصد فعالیت بهینه بود. شرایط مشابهی در خصوص تاثیر دما بر آنژیم کانژوگه مشاهده شد به طوری که آنژیم کانژوگه در دمای ۵۵ درجه بیش از ۷۰ درصد فعالیت بهینه را داشت در حالی که فعالیت آنژیم غیرکانژوگه در همین دما کمتر از ۴۰ درصد فعالیت بهینه بود. نتایج تحقیق حاضر نشان داد که نیمه عمر آنژیم کانژوگه در دمای محیط ۲۰ ساعت و نیمه عمر آنژیم کانژوگه ۵۰ ساعت بود. همچنین آنژیم کانژوگه مقاومت بالای نسبت به انجماد نشان داد به طوریکه آنژیم کانژوگه ۲۴ ساعت پس از انجماد و ذوب ۸۰ درصد فعالیت اولیه را حفظ نمود در حالی که آنژیم غیرکانژوگه پس از ۲۴ ساعت انجماد و ذوب ۵۰ درصد فعالیت اولیه را نشان داد. یافته های مذکور با نتایج تحقیقات سایر محققین پس از الحق آنژیم آسپاراژیناز به دکستران سولفات، لوان و پلی اتیلن گلیکول-کیتوزان همخوانی داشت (۱۵,۲۵,۲۲). تحقیقات نشان داده است اتصال پلیمرهای کربوهیدراتی مانند دکستران و پلی اتیلن گلیکول با نسبت مناسب به آسپاراژیناز به دلیل ایجاد پایداری بالا سبب مقاومت در برابر شرایط تخریب کننده مانند دما و pH بالا می شود (۱۵,۲۵). به عبارت دیگر انرژی فعال سازی تا خوردن پروتئین کاهش و انرژی فعال سازی باز شدن ساختارهای درونی آنژیم

الحق به گروههای آمینی اپسیلون و گروه انتهای آمینی آنژیم کمک می کند. در این روش که اصطلاحاً به اتصال چند نقطه ای اطلاق می شود نانو کیتوزان از طریق چندین گروه آلدئیدی گلوتارآلدئید به گروههای آمینی آنژیم متصل می شود. تاکنون از این روش به منظور الحق پلیمرهای کربوهیدراتی متعدد به نانوکیتوزان به منظور ارزیابی بهترین نسبتی که سبب حفظ فعالیت آنژیم می شود استفاده شد. نتایج تحقیق حاضر نشان داد که در نسبت ۱:۵ آنژیم به نانوکیتوزان بیش از ۸۰ درصد فعالیت آنژیم نسبت به قبل از الحق به نانوکیتوزان حفظ گردید در حالی که در نسبت های بالاتر از نسبت ۱:۵ بیش از ۶۰ درصد فعالیت آنژیم از دست رفت. مطالعات نشان می دهد که در زمان تولید اشکال کانژوگه پروتئین ها با پلیمرهای کربوهیدراتی غلظت پایین پلیمر علی رغم اتصال به پروتئین تاثیری بر کاهش انعطاف پذیری پروتئین و پایدار نمودن آن در حضور عوامل ناپایدار کننده ندارد در حالی که غلظت های بسیار بالای پلیمر کربوهیدراتی با افزایش ساختارهای غیر قابل انعطاف در پروتئین و پوشاندن جایگاه فعال علی رغم ایجاد پایداری محیطی سبب کاهش فعالیت آنژیم می شوند (۲۲, ۱۵). تحقیقات انجام شده بر روی الحق پلیمر اکسید شده لوان به آنژیم آسپاراژیناز نشان داده است که در صورتی که ۱۵-۲۰ گروههای آمینی اپسیلون آنژیم با پلیمر واکنش دهنده کاهش فعالیت آنژیم قابل توجه نخواهد بود (۲۴). در مطالعه Aminlari و Tabandeh (۲۰۱۴) الحق پلی ساکارید اینولین با نسبت ۱:۲ به آسپاراژیناز سبب حفظ فعالیت آنژیم تا ۶۷٪ شده است در حالی که در زمان استفاده از نسبت ۱:۴ آنژیم به اینولین با قیمانده فعالیت آنژیم ۳۰٪ گزارش شده است (۲۲). نتایج مشابهی در خصوص الحق پلیمرهای سنتزی و طبیعی مختلف مانند دکستران سولفات، فیبروپین و سریسین ابریشم و پلی اتیلن گلیکول به آنژیم آسپاراژیناز به دست آمده است (۲۷, ۲۶, ۲۵). به علاوه به منظور اتصال واحدهای پلیمری بیشتر به آنژیم ضروریست که فرآیند الحق به منظور ایجاد بیشترین گروههای آمینی باردار بر روی آنژیم در pH بالاتر انجام شد که

الحاق کیتوزان به آنزیم آسپاراژیناز را انجام داده‌اند و کاهش فعالیت آنزیم نسبت به مطالعه حاضر بیشتر بوده است (۱۷).
الحاق کیتوزان به پروتئین‌ها در محدوده اسیدی ($pH=5/7$) که بیشترین گروه‌های آمینی با بار مثبت در سطح کیتوزان وجود دارد انجام می‌شود. در این pH پلی تری فسفات به شدت باردار منفی بوده و اکثر گروه‌های موجود بر روی کیتوزان که در این دما به شدت بار دار مثبت می‌باشد را می‌پوشاند. خنثی شدن بارهای موجود بر روی کیتوزان سبب کاهش حلالیت و رسوب کیتوزان در محیط می‌شود که با کاهش حلالیت کیتوزان و کاهش میزان ثبیت بر روی آنزیم همراه می‌باشد (۱۷). در مطالعه حاضر تشکیل نانوکیتوزان، نانو کیتوزان-گلوتارآلدئید و الحاق نانوکیتوزان به آنزیم در $pH=6$ (اسیدی) انجام شد که بهدلیل پوشش نسبی گروه‌های آمینی، باردار بودن گروه‌های آمینی باقیمانده نانوکیتوزان سبب حلالیت مناسب کمپلکس آنزیم کیتوزان گردید.

نتیجه‌گیری

نتایج این تحقیق نشان داد که الحاق نانوکیتوزان فعال شده با گلوتارآلدئید به آنزیم آسپاراژیناز با نسبت ۱:۵ (آنزیم به نانوکیتوزان) سبب افزایش مقاومت دمایی، محدوده pH بهینه، نیمه عمر، پایداری در برابر پروتولیز و حفظ فعالیت پس از انجماد گردید. روش ارایه شده در این تحقیق می‌تواند به منظور تولید شکل پایدار آنزیم آسپاراژیناز با خواص فیزیکوشیمیایی بهتر در آینده مورد استفاده قرار گیرد. ارزیابی سایر ویژگی‌های آنزیم تولید شده با این روش به ویژه ارزیابی اینمنوزنیستی توصیه می‌شود.

سپاس‌گزاری

بدینوسیله از حمایت مالی معاونت پژوهش و فناوری دانشگاه شهید چمران اهواز در قالب پژوهانه (GN: SCU.vB98.231) در انجام این تحقیق تشکر و قدردانی می‌گردد. این مقاله مستخرج از پایان‌نامه دکترای تخصصی آقای بنی الله خون میرزایی می‌باشد.

حامی مالی: معاونت پژوهش و فناوری دانشگاه شهید چمران اهواز
تعارض در منافع: وجود ندارد.

کانژوگه بیشتر می‌شود. مکانیسم دیگری که در خصوص پایداری بیشتر آنزیم کانژوگه در شرایط غیر بهینه می‌توان اشاره کرد تشکیل مجتمع‌های آنزیمی به‌واسطه رابطه‌های پلی ساکاریدی می‌باشد که سبب محافظت بیشتر آنزیم در برابر تغییرات ساختاری ناشی از عوامل دناکنده کننده مانند حرارت و pH بالا می‌باشد (۲۸). در تایید این نظریه تحقیقات Marlborough و همکاران نشان داده است که آنزیم آسپاراژیناز با ۴ زیروحد دارای فعالیت و پایداری بیشتری نسبت به آنزیم Miller و همکاران (۱۹۹۳) نشان داده است که آسپارتیک اسید در محدوده اسیدی با اثر مهاری بر جایگاه فعال سبب کاهش فعالیت آنزیم می‌شود. این فرضیه مطرح می‌باشد که زنجیره‌های کربوهیدراتی الحاق شده به آنزیم سبب کاهش اثر مهاری آسپارتیک اسید در شرایط اسیدی شده و به این دلیل آنزیم در طیف وسیع تری از pH دارای فعالیت می‌باشد (۳۰). یکی از مشکلات اصلی کاربرد آسپاراژیناز در بیماران تحت درمان نیمه عمر پایین آنزیم بهدلیل اثر پروتئازهای سرم و یا واکنش آنزیم با آنتی‌بادی‌های خنثی کننده می‌باشد (۶). نتایج تحقیق حاضر نشان داد که آنزیم کانژوگه با نانوکیتوزان در مقابل هضم ناشی از تریپسین در شرایط آزمایشگاه پایداری بیشتری نسب به آنزیم غیرکانژوگه نشان داد. به طوریکه فعالیت آنزیم طبیعی ۳۰ دقیقه پس از مجاورت با تریپسین به صفر رسید در حالیکه پس از زمان فوق آنزیم کانژوگه همچنان ۴۰ درصد فعالیت اولیه را نشان داد. نتایج مشابهی در خصوص بهبود پایداری آنزیم پس از الحاق سایر پلیمرهای کربوهیدراتی گزارش شده است. بهطور مثال Qian و همکاران با تثبیت میکروسفر کیتوزان بر روی آنزیم آسپاراژیناز افزایش فعالیت آنزیم و مقاومت در برابر هضم ناشی از تریپسین را گزارش نموده‌اند. این یافته می‌تواند ناشی از ممانعت فضایی زنجیره‌های کربوهیدراتی از دسترسی آنزیم‌های پروتولیز کننده به جایگاه‌های برش اختصاصی یا تغییر ساختار درونی آنزیم باشد که در اثر تبادلات درون مولکولی ناشی از اتصال پلیمر نانوکیتوزان به پروتئین در ساختار آنژیم القا می‌شود (۱۴). اخیرا Bahreini و همکاران با استفاده از رابط پلی‌تری‌فسفات

References:

- 1- Verma N, Kumar K, Kaur G, Anand S. *L-Asparaginase: A Promising Chemotherapeutic Agent.* Crit Rev Biotechnol 2007; 27(1): 45-62.
- 2- Shimizu T, Kubota M, Adachi S, Sano H, Kasai Y, Hashimoto H, et al. *Pretreatment of A Human T-Lymphoblastoid Cell Line with L-Asparaginase Reduces Etoposide-Induced DNA Strand Breakage and Cytotoxicity.* Int J Cancer 1992; 50(4): 644-8.
- 3- Asselin BL, Ryan D, Frantz CN, Bernal SD, Leavitt P, Golbey RD, et al. *In Vitro and in Vivo Killing of Acute Lymphoblastic Leukemia Cells by L-Asparaginase.* Cancer Res 1989; 49(15): 4363-68.
- 4- Ueno T, Ontawa K, Mitusi K, Kodera Y, Hiroto M, Matsushima A, et al. *Cell Cycle Arrest Induced by L-Asparaginase.* Leukemia 1997; 11(11): 1858-61.
- 5- Boos J. *Pharmacokinetics and Drug Monitoring of L-Asparaginase Treatment.* Int J Clin Pharm Ther 1997; 35(3): 96-8.
- 6- Soares AL, Guimars GM, Polakiewicz B, Pitombo RNM, Abraho-Neto J. *Effects of Polyethylene Glycol Attachment on Physicochemical and Biological Stability of E. Coli L-Asparaginase.* Inter J Pharm 2002; 237(1-2): 163-70.
- 7- Brumano LP, Da Silva FV, Costa-Silva TA, Apolinário AC, Santos JH, Kleingesinds EK, et al. *Development of L-Asparaginase Biobetters: Current Research Status and Review of the Desirable Quality Profiles.* Fron Bioeng Biotech 2019; 10(6): 1-22.
- 8- Krishnapura PR, Belur PD, Subramanya S. *A Critical Review on Properties and Applications of Microbial L-Asparaginases.* Crit Rev Microb 2016; 2: 42(5): 720-37.
- 9- Rizzari C, Citterio M, Zucchetti M, Conter V, Chiesa R, Colombini A, et al. *A Pharmacological Study on Pegylated Asparaginase Used In Front-Line Treatment of Children with Acute Lymphoblastic Leukemia.* Haematologica 2006; 91: 24-31.
- 10-Batool T, Makky EA, Jalal M, Yusoff MM. *A Comprehensive Review on L-Asparaginase and Its Applications.* Appl Biochem Biotechnol 2016; 178: 900-23.
- 11-Huang KS, Sheu TR, Chao IH. *Preparation and Properties of Nanochitosan.* Polym Plast Technol Eng 2009; 48(12): 1239-43.
- 12-Tang ZX, Qiang JQ, Shi L. *Preparation of Chitosan Nanoparticles as Carrier for Immobilized Enzyme.* Appl Biochem Biotechnol 2007; 136: 77-96.
- 13-Qian G, Zhou J, Ma J, Wang D, He B. *The Chemical Modification of E. Coli L-Asparaginase by N, O-Carboxymethyl Chitosan.* Artificial Cells Blood Substitutes and Immobilization. Biotech 1996; 24(6): 567-77.
- 14-Wan S, He D, Yuan Y, Yan Z, Zhang X, Zhang J. *Chitosan-Modified Lipid Nanovesicles for Efficient Systemic Delivery of L-asparaginase.* Colloids Surf B: Biointerfaces 2016; 143: 278-84.
- 15-. Sukhoverkov KV, Kudryashova EV. *PEG-Chitosan and Glycolchitosan for Improvement of Biopharmaceutical Properties of Recombinant L-Asparaginase from Erwinia Carotovora.* Biochemistry (Mosc) 2015; 80(1): 113-9.
- 16-Vijayalakshmi K, Devi BM, Sudha PN, Venkatesan J, Anil S. *Synthesis Characterization and Applications of Nanochitosan/Sodium*

- Alginate/Microcrystalline Cellulose Film.** J Nanomed Nanotechnol 2016; 7(6): 1-11.
- 17-** Bahreini E, Aghaiyoun K, Abbasalipourkabir R, Mokarram AR, Taghi Goodarzi M, Saidijam M. *Preparation And Nanoencapsulation of L-Asparaginase II in Chitosan-Tripolyphosphate Nanoparticles and in Vitrorelease Study.* Nanoscale Res Lett 2014; 9(1): 340-46.
- 18-** Manrich A, Galvão CM, Jesus CD, Giordano RC, Giordano RL. *Immobilization of Trypsin on Chitosan Gels: Use of Different Activation Protocols and Comparison with other Supports.* Int J Biol Macromol 2008; 43(1): 54-61.
- 19-** Tang ZX, Qian JQ, Shi LE. *Preparation of Chitosan Nanoparticles as Carrier for Immobilized Enzyme.* Appl Biochem Biotechnol 2007; 136: 77-96.
- 20-** Adriano WS, Filho EHC, Silva JA, Giordano RLC, Gonçalves LRB. *Stabilization of Penicillin Gacylase by Immobilization on Glutaraldehyde -A Ctitivated Chitosan.* Braz J Chem Eng 2005; 22(4): 529-38.
- 21-** Lane CF. *Sodium Cyanoborohydride-A Highly Selective Reducing Agent for Organic Functional Groups.* Synthesis 1975; 1975(3): 135-46.
- 22-** Tabandeh MR, Aminlari M. *Synthesis, Hysicochemical and Immunological Properties of Oxidized Inulin-L- Asparaginase Bioconjugate.* J Biotechnol 2009; 141: 189-95.
- 23-** Kln A, Teke M, Onal S, Telefoncu A. *Immobilization of Pancreatic Lipase on Chitin and Chitosan.* Prep Biochem Biotech 2006; 36(2): 153-63.
- 24-** Vina I, Karsakevich A, Bekers M. *Stabilization of Anti-Leukemic Enzyme L-Asparaginase by Immobilization on Polysaccharide Levan.* J Mol Catal B: Enzym 2001; 11(4-6): 551-58.
- 25-** Karsakevich AS, Dauvarte AZH, Zvirgzda IK, Lebedeva LV, Vina IA. *Effective Complexes of the Antileukemic Enzyme L-Asparaginase and Dextran Sulphate.* Jpn J Cancer Res 1986; 32(4): 47-51.
- 26-** Zhang YQ, Tao ML, Shen WD, Zhou YZ, Ding Y, Ma Y, et al. *Immobilization of L-Asparaginase on the Microparticles of the Natural Silk Sericin Protein and Its Characters.* Biomaterials 2006; 25: 3751-9.
- 27-** Zhang YQ, Zhou WL, Shen WD, Chen YH, Zha XM, Shirai K, et al. *Synthesis, Characterization and Immunogenicity of Silk-Fibroin-L-Asparaginase Bioconjugates.* J Biotech 2005; 120: 315-26.
- 28-** Shepard D, Donovan M, Raghupathy E, Yeung KK, Owen AJ, Dain JA. *Effect of Immobilization on the Stability and Substrate Specificity of Dgalactosidase Isolated from the Invertebrate Turbo Cornutus.* Carbohydr Res 1983; 118: 239-45.
- 29-** Marlborough DI, Miller DS, Cammack KA. *Comparative Study on Conformational Stability and Subunit Interactions of Two Bacterial Asparaginases.* Biochim Biophys Acta 1975; 386(2): 576-89.
- 30-** Miller M, Mohana Rao JK, Wlodawer A, Grabskov MR. *Crystal Structure of Erwinia Chrysanthemi L-Asparaginase with Bound L-Aspartate.* FEBS Lett 1993; 328(3): 275-79.

Effect of Conjugation of Activated Glutaraldehyde-Nanochitosan with L-Asparaginase as an Anti Cancer Enzyme on its Stability and Physicochemical Properties

Nabiallah khoonmirzaie¹, Mohammad Razi Jalali², Ali Sahriari³, Mohammad Reza Tabandeh^{*3}

Original Article

Introduction: The bacterial Asparaginase is used in the treatment of asparagine-dependent tumors, particularly lymphatic sarcoma and acute lymphoblastic leukemia. However, the instability of the enzyme increases the number of injections that are accompanied by high immune responses. The aim of this study was to investigate the conjugation of L-asparaginase with nanochitosan glutaraldehyde (NCG) derivative and its effect on the physicochemical properties of conjugated enzyme.

Methods: In this experimental study, nanochitosan was synthesized using reduction method with acetic acid and its physicochemical properties were evaluated using transmission electron microscopy and particle size analyzer. Activated NCG derivative was produced using 3% acetic acid. The conjugation of NCG derivative to L-asparaginase was performed with different molar ratios of enzyme/nanochitosan (1:2, 1:5, 1:10 and 1:20) in the presence of sodium cyano borohydrate; and the ratio with the highest residual activity was used for physicochemical evaluation. The activity of enzyme at different temperatures and pH, its half-life and stability after freezing and resistance to proteolysis were analyzed through repeated measure analysis of variance using SPSS 18 software.

Results: The results of this study showed that the conjugation of L-asparaginase with NCG derivative resulted in maintaining the 70% enzyme activity. The activity of conjugated enzyme was higher than native enzyme after freezing and trypsin treatment. The optimum pH and temperature of conjugated enzyme did not change, while it had higher activity in wide range of pH and temperature compared with native enzyme.

Conclusion: Conjugation of L-asparaginase with NCG derivative improved physicochemical and stability of enzyme and this method can be used for production of improved L-asparaginase for clinical application.

Keywords: L-asparaginase, conjugation, nanochitosan, glutaraldehyde, physicochemical properties

Citation: Khoonmirzaie N, Jalali M.R, Sahriari A, Tabandeh M.R. Effect of Conjugation of Activated Glutaraldehyde-Nanochitosan with L-Asparaginase as an Anti Cancer Enzyme; on its Stability and Physicochemical Properties. J Shahid Sadoughi Uni Med Sci 2020; 28(1): 2272-84.

¹Department of Clinical Sciences, Faculty of Veterinary Medicine, Shahid Chamran University of Ahvaz, Ahvaz, Iran.

²Department of Clinical Sciences, Faculty of Veterinary Medicine, Shahid Chamran University of Ahvaz, Ahvaz, Iran.

³Department of Basic Sciences, Division of Biochemistry and Molecular Biology, Faculty of Veterinary Medicine, Shahid Chamran University of Ahvaz, Ahvaz, Iran.

*Corresponding author: Tel: 09173049606, email: m.tabandeh@scu.ac.ir